

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum potentiæ animæ sint idem quod eius essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

In corp. art.

est intellectus possibilis in potentia. Dicitur est autem quomodo hæc duo in una substantia animæ fundari possint.

Ad xi dicendum, quod sic est vna ratio numerorum in omnibus mentibus, sicut & vna ratio lapidis: quæ quidem est vna ex parte rei intellectæ, nõ autem ex parte actus intelligendi, quod non est de ratione rei intellectæ. Non enim est de ratione lapidis, quod intelligatur. vnde talis vnitas rationis numerorum, uel lapidum uel cuiuscumque rei nihil facit ad vnitatem intellectus possibilis uel agentis, ut supra magis expositum est.

Ad xii dicendum, quod ueritas illa in qua tenetur summum bonum, est communis omnibus mentibus, uel ratione vnitatis rei, uel ratione vnitatis primæ lucis in omnes mentes influentis.

Ad xiii dicendum, quod uniuersale quod facit intellectus agens, est unum in omnibus, a quibus ipsum abstrahitur. vnde intellectus agens nõ diuersificatur secundum eorum diuersitatem. Diuersificatur autem secundum diuersitatem intellectuum, quia & uniuersale non ex ea parte habet unitatem qua est a me, & a te intellectum. intelligi enim a me & a te accidit uniuersali. vnde diuersitas intellectuum non impedit vnitatem uniuersalis.

Ad xv dicendum, quod inconuenienter dicitur intellectus agens nudus uel uestitus, plenus speciebus uel uacuus. Impleri enim speciebus est intellectus possibilis: sed facere eas est intellectus agens. Non est autem dicendum, quod intellectus agens seorsum intelligat ab intellectu possibili: sed homo intelligit per utrumque. Qui quidem habet cognitionem in particulari per sensitiuas potentias eorum, quæ per intellectum agentem abstrahuntur.

Ad xvi dicendum, quod non est ex Dei insufficientia quod rebus creatis uirtutes actiua attribuit: sed ex eius perfectissima plenitudine quæ sufficit ad omnibus communicandum.

Ad xvii dicendum, quod species quæ est in imaginatione, est eiusdem generis cum specie, quæ est in sensu, quia utraq; est indiuidualis & materialis: sed species quæ est in intellectu, est alterius generis, quia est uniuersalis. & ideo species imaginaria non potest imprimere speciem intelligibilem, sicut species sensibilis imprimit speciem imaginariam: propter quod necessaria est uirtus intellectiua actiua, non autem uirtus sensitiua actiua.

ARTICVLVS XI.

Vtrum potentia animæ sibi idem quod animæ essentia.

VLTIMO queritur, utrum potentia animæ sint idem quod animæ essentia, & uideatur quod sic. Dicit enim Aug. 9. de Trinit. admonemur hæc scilicet mentem, notitiam, & amorem in anima existere substantialiter, siue essentialiter, non tamquam in subiecto, ut calor: aut figura in corpore, aut vlla alia quantitas, aut qualitas.

ll. 9. c. 4. aliquod aliquid a prim. tom. 3.

Cap. 13. circa finem to. 3.

¶ 2 Præter. In lib. de Spiritu & anima dicitur, quod Deus est anima sua. Anima uero est quedam sua scilicet potentia, & quedam sua non est, scilicet uirtutes.

¶ 3 Præter. Differentiæ substantiales non sumuntur ab aliquibus accidentibus: sed sensibile & rationale sunt differentiæ substantiales, quæ sumuntur a sensu & ratione. ergo sensus & ratio non sunt accidentia, & pari ratione neque alia anima potentia: & ita uidentur esse de essentia animæ. Sed dicendum, quod potentia animæ, neque sunt accidentia, neque sunt de essentia animæ: quia sunt proprietates

naturales siue substantiales, & ita sunt medium ter subiectum & accidens.

¶ 4 Sed contra, inter affirmationem & negationem non est aliquid medium: sed substantia & accidentia distinguuntur secundum affirmationem & negationem. Accidens enim est, quod est in substantia uero est, quæ non est in subiecto: inter essentiam rei & accidens, nihil est medium.

¶ 5 Præter. Si potentia animæ dicuntur proprie naturales, uel substantiales, aut hoc est, quia sunt res essentia: aut quia causantur a principijs essentia: Si primo modo, tunc pertinent ad essentiam animæ, quia partes essentia: sunt de essentia rei. Si secundo modo, sic etiam accidentia possunt dici substantia: quia ex principijs subiecti causantur: oportet, quod potentia animæ, uel pertinet ad essentiam animæ, uel sint accidentia. Sed dicendum, quod licet accidentia causentur ex principijs substantia:, non tamen omne, quod causatur a principijs substantia:, est accidens.

¶ 6 Sed contra, omne medium oportet, quod distinguatur ab utroque extremorum. Si ergo potentia animæ sint media inter essentiam & accidens, oportet, quod distinguantur tam ab essentia, quam ab accidente: sed nihil potest distinguere ab alio, nisi id, quod est commune utriusque. Cum ergo essentia & principijs substantia:, propter quod potentia animæ esse essentialia, conueniat et accidentibus, potentia animæ non distinguantur ab accidente: ita uideatur, quod non sit medium inter substantiam & accidens. Sed dicendum, quod distinguuntur ab utroque, per hoc quod anima potest intelligi sine substantia, non autem potest intelligi sine substantia.

¶ 7 Sed contra, unumquodque intelligitur per essentiam: quia proprium obiectum intellectus est essentia: quod quid est, ut dicitur 3. de anima. quod ergo est sine quo res intelligi non potest, est essentia rei. Si ergo anima sine potentia non potest intelligi, sequitur quod sint de essentia animæ, non sit medium inter essentiam & accidens.

¶ 8 Præter. August. dicit 10. de Trinit. quod ueritas & uoluntas sunt vna uita, uel substantia, & ita uideatur, quod potentia animæ ipsa eius essentia.

¶ 9 Præter. Sicut se habet tota anima ad totum corpus, ita se habet pars animæ ad partem corporis: tota anima est forma substantialis corporis, pars animæ, ut uirtus est forma substantialis corporis. s. oculi: sed anima, secundum suam essentiam est forma substantialis totius corporis, & debet partium eius. ergo potentia uirtus est de essentia animæ, & eadem ratione omnes alie potentie animæ.

¶ 10 Præter. Anima est dignior, quam forma materialis: sed forma accidentalis actiua est forma materialis: ergo multo magis anima est sine potentia.

¶ 11 Præter. Ansel. dicit in Monologio, quod uirtus animæ maius dari, quam remissio: & uelle: sed inter omnia, que continentur in anima, præcipuum est sua essentia, que a Deo est: ergo potentia animæ sunt idem quod eius essentia.

¶ 12 Præter. Si potentia animæ sunt alia, a substantia, oportet quod fluant ab essentia animæ: incipio: sed hoc est impossibile, quia sequitur principiatum esse immaterialius suo principio: intellectus. n. qui est potentia quedam, non est de essentia corporis. Anima autem secundum suam essentiam est actus corporis. ergo & primum est in corpore.

scilicet q̄ potentia animæ non sunt essentia eius.

¶ 13. Præ. Maxime proprium substantiæ est esse susceptivum contrariorum: sed potentia animæ sunt susceptivæ contrariorum, sicut voluntas virtutis & vitij, & intellectus scientiæ & erroris. ergo potentia animæ sunt substantia aliqua. sed nō alia substantia q̄ substantia animæ. ergo sunt idem quod animæ substantia.

¶ 14. Præ. Anima immediate vnitur corpori, ut forma & non mediante aliqua potentia: sed inquantū est forma corporis, dat aliquem actū corpori: non autem hunc actum quod est esse, quia hic actus invenitur et in quibus non est anima. nec iterū hunc actum qui est vivere, quia hic actus invenitur in quibus non est anima rationalis. ergo relinquitur q̄ det hunc actum qui est intelligere: sed hunc actum dat potentia intellectiva. ergo potentia intellectiva est idem quod essentia animæ.

¶ 15. Præ. Anima est nobilior & perfectior q̄ materia prima: sed materia prima est idem q̄ sua potentia. non. n. potest dici q̄ potentia materiæ sit accidens eius, quia sic accidens præxisteret formæ substantiali, cum potentia in vno & eodem sit prius tēpore q̄ actus ut dicitur in 9. Meta. nec iterum est forma substantialis, quia forma est actus qui opponit potentia. & similiter nec substantia composita, quia sic substantia composita præcederet formā, quod est impossibile: & ita relinquitur quod potentia materiæ sit ipsa essentia materiæ. multo igitur magis potentia animæ sunt eius essentia.

¶ 16. Præ. Accidens nō extendit ultra suū subiectū: sed potentia animæ extenduntur ultra ipsam animam, quia anima non solum intelligit & vult se, sed et animam. ergo potentia animæ non sunt eius accidentia. relinquitur ergo quod sint ipsa essentia animæ.

¶ 17. Præ. Omnis substantia ex hoc ipso est intellectiva, q̄ est immunita materia, ut Avic. dicit: sed esse immateriale convenit animæ secundum suam essentiam. ergo & esse intellectuale. intellectus ergo est ipsa essentia. & pari ratione alij eius potentie.

¶ 18. Præ. In his que sunt sine materia, idem est intellectus & intellectum secundum Philosophum: sed ipsa essentia animæ est que intelligitur. ergo ipsa essentia animæ est intellectus, & pari ratione anima est alia suæ potentia.

¶ 19. Præ. Partes rei sunt de substantia eius: sed potentia animæ dicuntur partes eius. ergo pertinent ad substantiam animæ.

¶ 20. Præ. Anima est substantia simplex, ut supra dictū est, potentia aut animæ plures sunt. Si igitur potentia animæ non sunt eius essentia, sed accidentia quædam, sequitur q̄ in uno simplici sint plura & diversa accidentia, quod videtur inconueniens. Nō ergo potentia animæ sunt eius accidentia: sed ipsa eius essentia.

SED CONTRA est, quod Dionysius dicit in c. angelicæ hierarchiæ, q̄ superiores essentia diuiduntur in substantia, virtutem, & operationem. multo ergo magis in animabus aliud est earū essentia, & aliud virtus, siue potentia.

¶ 2. Præ. Aug. dicit 15. de Trin. q̄ anima dicitur imago Dei, sicut tabula, propter picturam quæ in ea est: sed pictura nō est ipsa essentia tabulæ. ergo nec potentia animæ, secundum quas imago Dei assignat in anima, sunt ipsa animæ substantia.

¶ 3. Præ. Quæcumq; essentialiter numerantur, nō sunt una essentia: sed illa tria secundū que attendit imago in anima numerantur essentialiter uel substantia liter. Nō ergo sunt ipsa essentia animæ, quæ est una.

A ¶ 4. Præ. Potentia est medium inter substantiam & operationem: sed operatio differt a substantia animæ. ergo substantia differt ab utroque, alioquin nō esset medium, si esset idem cum extremo.

¶ 5. Præ. Agēs principale & instrumentale nō sunt vnum: sed potentia animæ comparatur ad essentiam eius, ut agens instrumentale ad principale. Dicit. n. Ansel. in li. de concordia præscientiæ & lib. Arb. q̄ voluntas quæ est potentia animæ est sicut instrumentum. ergo anima non est suæ potentia.

¶ 6. Præ. Phil. dicit in li. de Memoria & remi. q̄ memoria est passio aut habitus sensitiui aut phantasti. passio autem & habitus est accidens. ergo memoria est accidens, & eadem rōne alia potentia animæ.

RESPON. Dicendum, q̄ quidam posuerunt potentias animæ nō esse aliud quàm ipsam eius essentiam, ita q̄ vna & eadem essentia animæ secundum q̄ est principium sensitiuæ operationis dicitur sensus: secundum vero q̄ est intellectualis operationis principium, dicitur intellectus, & sic de alijs. & ad hoc præcipue videtur moti fuisse, ut Avic. dicit, propter simplicitatem animæ, quasi non compateretur tantam diuersitatem quanta apparet in potentis animæ. sed hæc positio est omnino impossibilis. Primo quidem, quia impossibile est q̄ alicuius substantia creatæ, sua essentia sit sua potentia operatiua. Manifestū est enim q̄ diuersi actus diuersorum sunt. a semper enim actus proportionatur ei cuius est actus. Sicut autem ipsum esse est actualitas quædam essentia, ita operari est actualitas operatiuæ potentia, seu virtutis. Secundum enim hoc utrumque eorum est in actu, essentia quidem secundum esse, potentia uero secundum operari. vnde, cum in nulla creatura solum operari sit suum esse: sed hoc sit proprium solius Dei, sequitur q̄ nullius creaturæ operatiua potentia sit eius essentia: sed solius Dei proprium est ut sua essentia sit sua potentia. Secundo, impossibile apparet hoc speciali ratione in anima propter tria. Primo quidem, quia essentia una est, in potentis autem oportet ponere multitudinem, propter diuersitatem actuum & obiectorum. Oportet enim potentias secundum actus diuersificari, cum potentia ad actum dicatur. Secundo, idem apparet ex potentiarū differentia, quarum quædam sunt quarundam partium corporis actus, ut omnes potentia sensitiuæ & nutritiua partis: quædam uero potentia non sunt actus alicuius partis corporis, ut intellectus & uoluntas. Quod nō posset esse, si potentia animæ non essent aliud quàm eius essentia. Non enim potest dici, q̄ unum & idem possit esse actus corporis, & separatū, nisi fm diuersa. Tertio apparet idem ex ordine potentiarū animæ, & habitudine earū adinuicem: inuenitur. n. q̄ una aliam mouet, sicut ratio irascibilem, & concupiscibilem, & intellectus uoluntatem, quod esse nō posset, si omnes potentia essent ipsa animæ essentia: quia idem secundum idem non mouet seipsum, ut probat Phil. Relinquitur ergo q̄ potentia animæ non sunt ipsa eius essentia, quod quidam cōcedentes dicunt, q̄ nec etiam sunt animæ accidens. sed sunt eius proprietates essentielles seu naturales. Quæ quidem opinio uno modo intellecta potest sustineri, alio uero modo est impossibilis. Ad cuius euidentiam considerandum est quod accidens a Philosophis dupliciter accipitur. uno modo secundum quod condiuiditur substantia, & continet sub se nouē rerum genera. Sic autem accipiendo accidens positio est impossibilis. Nō enim inter substantiam & accidens potest

Poss. medij illius.

Cap. 1. non procul a 6. tom. 3.

D. 55.

Cap. 2. de anima.

Cap. 1. de anima.

Cap. 1. de anima.

Cap. 1. de anima.

Cap. 1. de anima.

Cap. 1. de anima.

est esse aliquid medium, cum substantia & accidēs diuidant ens per affirmationem & negationem, cū proprium substantiæ sit non esse in subiecto, accidentis vero sit in subiecto esse. Vnde si potētia animæ nō sunt ipsa essentia animæ, & manifestum est, quod non sunt aliæ substantiæ, sequitur, quod sint accidentia in aliquo nouē generum contenta. Sunt enim in secunda specie qualitatis, quæ dicitur potētia uel impotentia naturalis. Alio modo accipitur accidens secundum quod ponitur ab Arist. vnum de quatuor prædicamentis in primo Topicorum, & secundum quod a Porphyrio ponitur unū quinque uniuersalium. Sic enim accidēs non significat id quod commune est nouem generibus, sed habitudinem accidentalem prædicati ad subiectum, uel communis ad ea, quæ sub communi continentur. Si enim hæc esset eadem acceptio cum prima, cum accidens sic acceptum diuidatur contra genus & speciem, sequeretur quod nihil quod sit in nouem generibus posset dici uel genus uel species, quod pater esse falsum, cum color sit genus albedinis, & numerus binarij. Sic igitur accipiendo accidens, est aliquid medium inter substantiam & accidēs id est, inter substantiale prædicatum & accidentale, & hoc est proprium. Quod quidem conuenit cum substantiali prædicato, in quantum d causatur ex principijs essentialibus speciei, & ideo per definitionem significatē essentiam demonstratur proprietas de subiecto. Cum accidentali uero prædicato conuenit in hoc, quod nec a est essentia rei, nec pars essentia: sed aliquid præter ipsam. Differt autem ab accidentali prædicato, quia accidentale prædicatum non causatur ex principijs essentialibus speciei: sed accidit indiuiduo, sicut proprium speciei, quandoque tamen separabiliter, quādoque inseparabiliter. Sic igitur potentia animæ sunt medium inter essentia animæ & accidens, quasi proprietates naturales uel essentialis, id est, essentiam animæ naturaliter consequētes.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quicquid dicatur de potētis animæ: tñ nullus unquam opinatur nisi insanus, quod habitus & actus animæ sint ipsa eius essentia. Manifestū autē est quod notitia & amor, de quibus ibi Aug. loquitur, non nominant potentias: sed actus aut habitus. vnde non intendit Aug. dicere, quod notitia & amor sint ipsa essentia animæ: sed quod insint ei substantialiter uel essentialiter. Ad cuius intellectum sciendum est, quod Aug. ibi loquitur de mente, secundum quod nouit se & amat se. Sic igitur notitia & amor possunt comparari ad mētem, aut sicut ad amantem & cognoscentem, aut sicut ad amatā & cognitā. & hoc secundo modo loquitur hic Aug. Ea enim ratione dicit notitiam & amorem substantialiter uel essentialiter in mente uel in anima existere, quia mens amat ipsa essentiam uel substantiā nouit. vnde postea lib. 9. cap. 13. subdit, quomodo illa tria non sint eiusdem essentia, nō uideo, cum mens ipsa se amet, atque ipsa se nouerit.

AD SECUNDUM dicendum, quod liber de spiritu & aīa est apochriphus, cū eius auctor ignoret, & sint ibi multa, uel falsa, uel improprie dicta: quia ille qui librum cōposuit, nō intellexit dicta sanctorū, a quibus accipere conatus fuit. Si tamen sustineri debeat, sciendum est triplex esse totū. unū uniuersale quod adest cuilibet parti secundum totam suam essentia & uirtutē. unde proprie prædicatur de suis partibus, ut cū dicitur. homo est animal. Aliud uero est totū integrale, quod nō adest alicui suæ parti, neque secū-

rum totam essentiam, neque secundum totam uirtutem, & ideo nullo modo prædicatur de partibus, paries est domus. Tertium est totū materiale, quod est medium inter hæc duo. Ad hoc parti sūm totam suam essentiam: sed non totam suam uirtutem, vnde medio modo se in prædicando: prædicatur enim quodque partibus: sed non proprie, & hoc modo quando dicitur quod anima est suę potentia, uel com-

AD TERTIUM dicendum, quod forma substantialis seipsas sunt ignota: sed innotescunt nobis per uidentia propria. Frequenter enim differunt substantiales ab accidentibus sumuntur, loco formæ substantialium, quæ per huiusmodi accidentia testantur. Sicut bipes & gressibile, & huiusmodi, & sensibile & rationale ponuntur differētia substantiales. uel potest dici quod sensibile & rationale, prout sunt differētia, non sumuntur a ratione & a sensu secundum quod nominantur potētia ab anima rationali, & ab anima sensitua.

AD QUARTUM dicendum, quod ratio illa procedente, secundum quod est commune ad omnia, & sic nihil est medium inter substantialem accidens: sed alio modo, ut dictum est.

AD QUINTUM dicendum, quod potentia animæ possunt proprietates essentialis, non quæ sunt res essentialis: sed quia causantur ab essentialibus distinguuntur ab accidente quod est commune uel generibus: sed distinguuntur ab accidentali accidentale prædicatum, & non causantur a speciei. Vnde patet solutio ad sextum.

AD SEPTIMUM dicendum, quod duplex est intellectus: sicut dicitur in 3. de Aīa, una quæ intelligit quod est, & tali operatione intellectus potētia sentia rei, & sine proprio & sine accidentali, trum eorum ingrediatur rei essentiam, & intelligit.

AD OCTAuum dicendum, quod illa tria dicuntur una uita, una essentia uel secundum quod commune ad essentiam, ut ad obiectum: uel eo modo quod totum potentiale prædicatur de partibus.

AD NONUM dicendum, quod tota anima est substantialis totius corporis, non ratione potentiarum, sed per ipsam essentiam animæ prædictam est. unde nō sequitur quod ipsa potentia sua sit forma substantialis oculi: sed ipsa essentia secundum quod est subiectum, uel principialis potentia.

AD X. dicendum, quod forma accidentalis quæ est principium actionis, ipsamet est potentia uel substantia agentis: non autem proceditur a toto: ut cuiuslibet uirtutis sit alia uirtus.

g. Topi. c. 4. tom. 1. Porphyrius in prædicabilibus cap. 6. to. 1. inter opera Arist.

D. 25.

D. 1040.

Lecc citato in argum.

lib. 9. cap. 4. tom. 3.

Ad xi. dicendum, qd essentia est maius donum quodammodo quam potentia, sicut causa est potior effectu. potentia etiam sunt quodammodo potiores, in quantum sunt propinquiores actibus, quibus anima suo fini inharet

Ad xii. dicendum, qd ex hoc contingit qd ab essentia animae aliqua potentia fluat, quae non est actus corporis, quia essentia animae excedit corporis proportionem, vt supra dictum est. vnde non sequitur qd potentia sit immaterialior qd essentia, sed ex immaterialitate essentiae sequitur immaterialitas potentiae.

Ad xiii. dicendum, qd accidentium vnum est alio subiecto propinquius, sicut quantitas est propinquior substantiae quam qualitas. & ita substantia recipit vnum accidens alio mediante, sicut colorem mediante superficie, & scientiam mediante potentia intellectiua. Eo igitur modo potentia animae est susceptiua contrariorum, sicut superficies albi & nigri, in quantum scilicet substantia suscipit, contraria secundum praedicta.

Ad xiiii. dicendum, qd anima, in quantum est forma corporis secundum suam essentiam, dat esse corpori in quantum est forma substantialis, & dat sibi hmoi esse quod est viuere in quantum est talis forma. scilicet anima, & dat ei huiusmodi viuere, scilicet in intellectuali natura, in quantum est talis anima, scilicet intellectiua. Intellegere autem quandoque sumitur pro operatione, & sic principium eius est potentia vel habitus: quandoque vero pro ipso esse intellectualis naturae, & sic principium eius quod est intelligere, est ipsa essentia animae intellectiuae.

Ad xv. dicendum, qd potentia materiae non est ad operari: sed ad esse substantiale. & ideo potentia materiae potest esse in genere substantiae, non autem potentia animae, quae est ad operari.

Ad xvi. dicendum, qd sicut supra dictum est, Augustinus comparat notitiam & amorem ad mentem, secundum quod cognoscitur & amatur. & si secundum hanc habitum dinem notitia & amor essent in mente, vel in anima, sicut in subiecto, sequeretur qd pari ratione esset sicut in subiecto in omnibus cognitis & amatis, & sic accidens transcenderet suum subiectum, quod est impossibile: alioquin si Augustinus intenderet probare, qd haec essent ipsa essentia animae, nulla esset eius probatio. Non enim minus verum est de essentia rei, quae non est extra rem, quam de accidente, quod non est extra subiectum.

Ad xvii. dicendum, qd ex hoc ipso qd anima immunis est a materia secundum suam substantiam, sequitur qd habeat virtutem intellectiuam: non autem ita quod eius virtus sit sua substantia.

Ad xviii. dicendum, qd intellectus non solum est potentia intellectiua: sed multo magis substantia potentiam. vnde intelligitur non solum potentia: sed etiam substantia.

Ad xix. dicendum, qd potentiae animae dicuntur partes, non essentiae animae: sed totalis virtutis eius, sicut si diceretur quod potentia balliui est pars totius potestatis regiae.

Ad xx. dicendum, qd potentiarum animae plures non sunt in anima, sicut in subiecto: sed in composito. & huic multiplicati potentiarum compositi inultiformitas partium corporis. potentiae vero quae sunt in sola substantia animae, sicut in subiecto, sunt intellectus agens, & possibilis, & voluntas. & ad hanc multiplicatam potentiarum sufficit, quod in substantia animae est aliqua compositio actus & potentiae,

A vt supra dictum est. & haec de spiritualibus creaturis dicta sufficiant.

S. THOMAE AQUINATIS

VNICA QVAESTIO

De anima.

In viginti & vnum articulos diuisa.

¶ Primo enim quaeritur, vtrum anima humana possit esse forma, & hoc aliquid.

¶ Secundo, Vtrum Anima humana sit separata secundum esse a corpore.

¶ Tertio, Vtrum intellectus possibilis, siue anima intellectiua sit vna in omnibus.

¶ Quarto, Vtrum necesse sit ponere intellectum agentem.

¶ Quinto, Vtrum intellectus agens sit vnus & separatus.

¶ Sexto, Vtrum anima sit composita ex materia, & forma.

¶ Septimo, Vtrum angelus & anima differant specie.

¶ Octauo, Vtrum anima rationalis tali corpori debeat vniri, quale est corpus humanum.

¶ Nono, Vtrum anima uniat materiae corporali.

¶ Decimo, Vtrum anima sit tota in toto corpore & in qualibet parte eius.

¶ Vndecimo, Vtrum in homine anima rationalis sensibilis & vegetabilis sit vna substantia.

¶ Duodecimo, Vtrum anima sit suae potentiae.

¶ Tertiodecimo, De distinctione potentiarum animae, vtrum videlicet distinguantur per obiecta.

¶ Quartodecimo, De immortalitate animae humanae, & vtrum sit immortalis.

¶ Quintodecimo, Vtrum anima separata a corpore possit intelligere.

¶ Sextodecimo, Vtrum anima coniuncta corpori possit intelligere substantias separatas.

¶ Decimoseptimo, Vtrum anima separata possit intelligere substantias separatas.

¶ Decimo octauo, Vtrum anima separata cognoscat omnia naturalia.

¶ Decimonono, Vtrum potentiae sensitiuae remaneant in anima separata.

¶ Vigesimo, Vtrum anima separata singularia cognoscat.

¶ Vigesimo primo, Vtrum anima separata possit pati poenam ab igne corporeo.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum anima humana possit esse forma, & hoc aliquid.

¶ V AESTIO est de Anima: vtrum anima humana possit esse forma, & hoc aliquid, & videtur qd non. Si enim anima humana est hoc aliquid, est subsistens, & habens per se esse completum. Quod autem aduenit alicui post esse completum, aduenit ei accidentaliter, ut albedo homini, & uestimentum. Corpus igitur vnium animae aduenit ei accidentaliter. Si ergo anima est hoc aliquid, non est forma substantialis corporis.

¶ 2 Praeterea. Si anima est hoc aliquid, oportet quod sit aliquid indiuiduatum: nullum enim vniuersale est hoc aliquid. Aut igitur indiuiduatur ex aliquo alio, aut ex se: si ex alio, & est forma corporis, oportet qd indiuiduetur ex corpore (nam forma indiuiduatur ex propria materia) & sic sequitur, qd remoto corpore tollitur indiuiduatio animae, & sic anima non poterit